

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК
БЕЛАРУСІ
ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ НАН БЕЛАРУСІ

ПРАГРАМА

Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі

Мінск і мінчане: 10 стагоддзяў гісторыі

(ДА 510-ГОДДЗЯ АТРЫМАННЯ МЕНСКАМ
МАГДЭБУРГСКАГА ПРАВА)

Мінск, 4–5 верасня 2009 г.

*Запрашаем у археалагічную навукова-музейную экспазіцыю
Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі*

*г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1.
Тэл. +375 17 2841870*

Аргкамітэт канферэнцыі

Старшыня:

Каваленя Аляксандр Аляксандравіч – акадэмік-сакратар аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў, дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар.

Намеснікі старшыні:

Груша Аляксандр Іванавіч – загадчык аддзела гісторыі Беларусі сярэдніх вякоў і пачатку новага часу Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Даніловіч Вячаслаў Віктаравіч – намеснік дырэктара Інстытута гісторыі НАН Беларусі па навуковай рабоце, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Адказны сакратар:

Скеп'ян Анастасія Анатольеўна – навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук.

Члены аргкамітэта:

Аляхновіч Рагнеда Анатольеўна – малодшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Доўнар Аляксандр Барысавіч – загадчык сектара крыніцазнаўства і археаграфіі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Жылінскі Марат Генадзьевіч – вучоны сакратар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Заяц Юрый Афанасьевіч – старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Ляўко Вольга Мікалаеўна – загадчык Цэнтра гісторыі даіндустрыяльнага грамадства Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук;

Мядзведзеў Аляксандр Міхайлавіч – загадчык аддзела археалогіі сярэднявечавага перыяду, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Цемушаў Віктар Мікалаевіч – старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Парадак працы канферэнцыі

4 верасня

- 9:00 – 10:00 Рэгістрацыя ўдзельнікаў канферэнцыі (Інстытут гісторыі НАН Беларусі, вул. Акадэмічная, 1).
– Выстава-продаж кніжных навінак кнігарні «Акадэмікніга».
– Выстава «Кнігі пра Мінск».
- 10:00 – 12:30 Адкрыццё канферэнцыі. Пленарнае пасяджэнне. (Інстытут гісторыі, вул. Акадэмічная, 1, 4 паверх, актавая зала).
- 12:30 – 13:30 Абед.
- 13:30 – 15:00 – Наведванне месца археалагічных даследаванняў Менскага замчышча (Плошча 8 сакавіка).
- 15:00 – 18:00 Праца па секцыях. Дыскусія. (Інстытут гісторыі НАН Беларусі, вул. Акадэмічная, 1).
- 18:00 – 19:30 – Прэзентацыя «Менск археалагічны» (Археалагічная навукова-музейная экспазіцыя Інстытута гісторыі НАН Беларусі, вул. Акадэмічная, 1, 5 паверх).
– Музей гісторыі навукі НАН Беларусі (Прэзідыум НАН Беларусі, пр. Незалежнасці, 66).

5 верасня

- 9:00 – 14:00 Праца па секцыях. Дыскусія.
- 14:00 – 15:00 Абед.
- 15:00 – 15:30 Дыскусія, падвядзенне вынікаў.
- 15:30 – 16:00 Закрыццё канферэнцыі (зала пасяджэнняў Вучонага савета Інстытута гісторыі НАН Беларусі, вул. Акадэмічная, 1, п. 223).

4 верасня

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

(Інстытут гісторыі НАН Беларусі, вул. Акадэмічная, 1, 4 паверх,
актавая зала)

Адкрыццё канферэнцыі

Уступнае слова акадэміка-сакратара аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў, дырэктара Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктара гістарычных навук, прафесара **Аляксандра Аляксандравіча Кавалені**.

Даклады

(рэгламент – 30 хвілін)

Левко Ольга Николаевна, доктор исторических наук, заведующая Центром истории доиндустриального общества Института истории НАН Беларуси (Минск).

Тэма доклада: «Влияние магдебургского права на развитие городских центров северо-восточной Беларуси».

Стрэнкоўскі Сяргей Пятровіч, кандыдат гістарычных навук, прарэктар па вучэбна-метадычнай рабоце, прафесар кафедры кіравання Мінскага гарадскога інстытута развіцця адукацыі (Мінск).

Тэма доклада: «Самакіраванне Мінска XVI–XVIII стагоддзяў як арганізацыйная культура».

Кузьмин Андрей Валентинович, кандидат исторических наук, ведущий научный сотрудник Научно-исследовательский отдел книговедения Федерального государственного учреждения, «Российская Государственная библиотека» (Москва, Россия).

Тэма доклада: «Глеб Минский в древнерусской книжности».

Елінская Марына Міхайлаўна, кандыдат гістарычных навук, галоўны спецыяліст Дэпартаменту па архівах і справаводства Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь (Мінск).

Тэма доклада: «Сюжэты рэлігійнага зместу на гербах Мінска і Мінскай вобласці».

ВЫСТУПЛЕННІ НА СЕКЦЫЯХ

(рэгламент – 15 хвілін)

СЕКЦЫЯ 1

Менск сярэднявечны

(Інстытут гісторыі, вул. Акадэмічная, 1, п. 207)

Сустаршыні секцыі:

Ляўко Вольга Мікалаеўна – доктар гістарычных навук, загадчык Цэнтра гісторыі даіндустрыяльнага грамадства Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Груша Аляксандр Іванавіч – кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела гісторыі Беларусі Сярэдніх вякоў і пачатку Новага часу Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Даклады:

1. Штыхаў Георгій Васільевіч, доктар гістарычных навук, прафесар, галоўны навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Княжацкая дружина старажытнага Менска і яе ўзбраенне».

2. Лицкевич Олег Владимирович, редактор отдела политики, экономики и науки журнала «Беларуская думка» (Мінск).

Тэма даклада: «Документы по истории Менской земли за 1386–1393 гг.: перевод и комментарий».

3. Варонін Васіль Аляксеевіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі Беларусі старажытнага часу і сярэдніх вякоў гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Мінск).

Тэма даклада: «Менскае ўдзельнае княства ў XIV стагоддзі».

4. Заяц Юрый Афанасьевіч, кандыдат гістарычных навук, старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Лошыцкая сядзіба ў святле археалагічных даследаванняў».

5. Караткевіч Марыя Яўгенаўна, студэнтка 3 курса Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь (Мінск).

Тэма даклада: «Магдэбургскае права ў Менску: сутнасць і перадумовы ўзнікнення».

6. Цемушаў Віктар Мікалаевіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Менск пад час мяцежа Міхаіла Глінскага (1508 г.)».

7. Мядзведзева Вольга Уладзіміраўна, малодшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Матэрыяльная культура Мінска ў сярэднявеччы (касцярэзны аспект)».

8. Доўнар Аляксандр Барысавіч, кандыдат гістарычных навук, загадчык сектара крыніцазнаўства і археаграфіі Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Прывілеі Мінску на правы, свабоды і вольнасці XVI–XVIII ст.».

9. Марэк Мілавіцкі, магістр, дамініканскі гістарычны інстытут (Кракаў, Польша)

Тэма даклада: «Zaplecze gospodarcze klasztorow rzymskokatolickich w Mińsku w XVII i XVIII wieku».

Дыскусія

СЕКЦЫЯ 2

Губернскі Мінск

(Інстытут гісторыі, вул. Акадэмічная, 1, п. 223)

Сустаршыні секцыі:

Філатава Алена Мікалаеўна – кандыдат гістарычных навук, старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Грузіцкі Юрый Лявонцьевіч – кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры эканамічнай гісторыі Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта (Мінск).

Даклады:

1. Лукашевич Андрей Михайлович, кандидат исторических наук, доцент кафедры истории Беларуси нового и новейшего времени Белорусского государственного университета (Минск).

Тэма доклада: «Минские губернаторы: обобщающий портрет (1793–1917)».

2. Филатава Елена Николаевна, кандидат исторических наук, старший научный сотрудник Института истории НАН Беларуси (Минск).

Тема доклада: «Культурная жизнь Минска конца XVIII – начала XX века. Историография вопроса».

3. Иванова Людмила Сяргеўна, вядучы навуковы супрацоўнік Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Лютэранская кірха ў Мінску XIX – пачатку XX ст.».

4. Анофранка Наталля Васільеўна, навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Мінскі аматарскі тэатр у пачатку XIX ст.».

5. Восович Сергей Михайлович, кандидат исторических наук, доцент кафедры философии и культурологии Брестского государственного технического университета (Брест).

Тема доклада: «Церковные школы православного духовного ведомства Минской епархии в 1883–1914 гг.».

6. Зянюк Дарыса Уладзіміраўна, аспірантка Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Мінская рымска-каталіцкая духоўная семінарыя 1803–1869 гг.».

7. Астрога Валянціна Міхайлаўна, кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі Беларусі і паліталогіі Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта (Мінск).

Тэма даклада: «Мінскія жаночыя педагагічныя курсы (1909–1915 гг.)».

8. Федорук Наталля Анатольевна, преподаватель кафедры германо-романского языкознания Белорусского государственного педагогического университета им. М. Танка (Минск).

Тема доклада: «Образовательная деятельность семьи Самойло в губернском городе Минске».

9. Унучак Андрэй Уладзіміравіч, кандыдат гістарычных навук, навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, (Мінск).

Тэма даклада: «Браты Іван і Антон Луцкевічы і Мінск».

10. Гарбачова Вольга Васільеўна, кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры этналогіі, музейлогіі і гісторыі мастацтва Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Мінск).

Тэма даклада: «Мінск у лёсе Уладзіслава Міцкевіча».

10. Дзярновіч Алег Іванавіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Палад мінскага гарадскога галавы Караля Чапскага: гісторыя асобы і будынка».

Дыскусія

СЕКЦЫЯ 3

Мінск – сталіца Беларусі

(Інстытут гісторыі, вул. Акадэмічная, 1, актавая зала, 4 паверх)

Сустаршыні секцыі:

Кузьменка Уладзімір Іванавіч, доктар гістарычных навук, вядучы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Давыденко Леонид Николаевич, доктар эканомічных навук, прафесар, зав. кафедрай эканомічнай тэорыі і эканомічнага выхавання Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта ім. М. Танка (Мінск).

Даклады:

1. Кукса Александр Николаевич, кандыдат історычных навук, старэйшы прафесар Беларускага дзяржаўнага тэхнічнага ўніверсітэта (Мінск).

Тэма даклада: «Беженство, национально-государственное строительство и столица Беларуси в 1917–20 гг.».

2. Стрелец Михаил Васильевич, доктар історычных навук, прафесар кафедры сацыяльна-палітычных і історычных дысцыплін Брэсцкага дзяржаўнага тэхнічнага ўніверсітэта;

Коршак Михаил Антонович, кандыдат історычных навук, доцент кафедры історыі Беларусі Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта ім. А.С. Пушкіна (Брэст).

Тэма даклада: «Минск в период польской оккупации 1919–1920 гг.: некоторые аспекты истории».

3. Латушкова Юлія Паўлаўна, магістр гуманітарных навук, старэйшы навуковы супрацоўнік Нацыянальнага музея гісторыі і культуры Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Паперы і соль: грошы польскай акупацыі ў Мінску».

4. Сацкевіч Іван Іванавіч, асістэнт кафедры эканамічнай гісторыі Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта (Мінск).

Тэма даклада: «Назвы вуліц і плошчаў Мінска ў міжваенны перыяд (1919–1940)».

5. Бомбешко Іванна Івановна, старшыі прэподаватэль кафедры історыі Беларусі і музееведзеньня, замяститель декана по учебной работе Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтва (Мінск).

Тэма даклада: «Изучение историко-культурного наследия Минска государственными музеями БССР в 1919–41 гг.».

6. Мірановіч Таццяна Уладзіміраўна, студэнтка IV курса гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Мінск).

Тэма даклада: «Асаблівасці матэрыяльнай культуры г. Мінска 20-х гг. XX ст.».

7. Сумко Алена Вячаславаўна, кандыдат гістарычных навук, Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт (Наваполацк).

Тэма даклада: «Мінск – кнігавыдавецкі цэнтр БССР (1920–1930 гг.)».

8. Полетаева Наталля Івановна, доктар історических наук, доцент, Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт эканамічных навук (Мінск).

Тэма даклада: «Минская товарная биржа в годы НЭПа».

9. Старовойтов Міхаіл Іванавіч, кандыдат історических наук, заведующий кафедрой історыі Беларусі Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта ім. Ф. Скорины (Гомель).

Тэма даклада: «Население города Минска и областных центров белорусско-российско-украинского пограничья в 1920–1930 годы (сравнительный анализ)».

10. Даніловіч Вячаслаў Віктаравіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, намеснік дырэктара Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Моладзь ў грамадска-палітычным жыцці Мінска напярэдадні беларусізацыі».

11. Шаўчук Ігар Іванавіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі славянскіх народаў Брэскага дзяржаўнага ўніверсітэта (Брэст).

Тэма даклада: «Мінск ўніверсітэцкі».

Дыскусія

5 верасня

ВЫСТУПЛЕННІ НА СЕКЦЫЯХ

(рэгламент – 15 хвілін)

СЕКЦЫЯ 1

Менск сярэднявечны

(Інстытут гісторыі, вул. Акадэмічная, 1, п. 207)

Сустаршыні секцыі:

Ляўко Вольга Мікалаеўна – доктар гістарычных навук, загадчык Цэнтра гісторыі даіндустрыяльнага грамадства Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Груша Аляксандр Іванавіч – кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела гісторыі Беларусі сярэдніх вякоў і пачатку новага часу Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Даклады:

1. Лісейчыкаў Дзяніс Васільевіч, супрацоўнік Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Фарміраванне сеткі уніяцкіх парафій у Менску ў XVI – першай трэці XIX ст.».

2. Самусік Андрэй Фёдаравіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры эканамічнай гісторыі Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта (Мінск).

Тэма даклада: «Мінская брацкая школа як атрыбут сістэмы гарадскога самакіравання».

3. Лаўрык Юрый Мікалаевіч, старшы навуковы супрацоўнік Нацыянальнага музея гісторыі і культуры Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Бібліятэка Мінскага кляштара дамініканаў ў канцы XVIII ст.».

4. Марзалюк Ігар Аляксандравіч, доктар гістарычных навук, загадчык кафедры Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта (Магілёў).

Тэма даклада: «Канфісійныя канфлікты ў Менску ў другой палове XVI – пачатку XVII стст.».

5. Галубовіч Віталь Уладзіміравіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Гродзенскага дзяржаўнага аграрнага ўніверсітэта (Гродна).

Тэма даклада: «Патрабаванні менскай шляхты на сойм 1608 г.».

6. Статкевіч Надзея Мікалаеўна, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела старажытных актаў Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Кніга пратаколаў 1674–1680 гг. Мінскага магістрата як крыніца па гісторыі горада другой паловы XVII ст.».

7. Шаланда Аляксей Іванавіч, кандыдат гістарычных навук, старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Пячаткі Галоўнага Трыбуналу ВКЛ менскай («рускай») кадэнцыі».

8. Голубеў Валянцін Фёдаравіч, кандыдат гістарычных навук, старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Мінск паводле інвентарных апісанняў 1765, 1779 і 1783 гг.».

9. Кітурка Ірына Фёдараўна, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, дэкан факультэта перападрыхтоўкі Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы (Гродна).

Тэма даклада: «Дзеннік гандлёвы» як крыніца па гісторыі Мінска апошняй чвэрці XVIII ст.».

10. Сліж Наталля Уладзіміраўна, кандыдат гістарычных навук, «БІП-інстытут правазнаўства» Гродзенскі філіял (Гродна).

Тэма даклада: «Маёнтак Крайск (Менскага павета) у перыяд валодання Насілоўскіх».

Дыскусія

СЕКЦЫЯ 2

Губернскі Мінск

(Інстытут гісторыі, вул. Акадэмічная, 1, п.223)

Сустаршыні секцыі:

Філатава Алена Мікалаеўна – кандыдат гістарычных навук, старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Грузіцкі Юрый Лявонцэвіч – кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры эканамічнай гісторыі Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта (Мінск).

Даклады:

1. Помалейко Ольга Леонидовна, старший преподаватель Академии МВД Республики Беларусь (Минск).

Тэма доклада: «Участие минчанок в общественной жизни родного города в начале XX столетия».

2. Пашик Алла Валентиновна, аспирантка Института истории НАН Беларуси (Минск).

Тэма доклада: «Минский церковно-археологический музей (конец XIX – начало XX века)».

3. Захаркевич Степан Артурович, старший преподаватель кафедры этнологии, музеологии и истории искусств исторического факультета Белорусского государственного университета (Минск).

Тэма доклада: «Динамика этнической структуры населения Минска в XIX – XX вв.».

4. Ерашэвіч Аляксандр Уладзіміравіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры эканамічнай гісторыі Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта (Мінск).

Тэма доклада: «Бюджэт Мінска канца XVIII – пачатку XIX стст.».

5. Грузицкий Юрий Леонтьевич, кандидат исторических наук, доцент кафедры экономической истории Белорусского государственного экономического университета (Минск).

Тэма доклада: «Минский приказ общественного призрения – первый губернский банк (1796–1859)».

6. Колабава Ірына Навумаўна, кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі Беларусі і музэязнаўства Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў (Мінск).

Тэма даклада: «Падробка расійскай манеты ў Мінску ў канцы XVIII – першай палове XIX ст.».

7. Грыбко Ірына Леанідаўна, старшы выкладчык кафедры гісторыі Беларусі новага і найноўшага часу гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Мінск).

Тэма даклада: «Сацыяльна-эканамічная дзейнасць Мінскай гарадской думы ў канцы XIX – пачатку XX ст.».

8. Бектунеев Шаміль Иршатович, кандыдат гістарычных навук, старэйшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Мінскі пяхотны полк, 16.08.1806–01.03.1918».

9. Гарматны Віталь Пятровіч, магістр гістарычных навук, выкладчык кафедры гісторыі і паліталогіі Баранавіцкага дзяржаўнага ўніверсітэта (Баранавічы).

Тэма даклада: «Першы з'езд РСДРП (Мінск, 1–3 сакавіка 1898 г.)».

12. Папко Вольга Мікалаеўна, кандыдат гістарычных навук, дацэнт Брэсцкага дзяржаўнага тэхнічнага ўніверсітэта (Брэст).

Тэма даклада: «Мінск і яго жыхары падчас I сусветнай вайны па ўспамінах Цэцыліі Цішэўскай з роду Талочка».

13. Родионова Ольга Александровна, аспірантка Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта ім. Я.Купалы (Гродно).

Тэма даклада: «Благотворітельная дзейнасць духоўнаства Мінскай епархіі в годы Первой мировой войны».

14. Сцебурак Усевалод Мікалаевіч, асістэнт кафедры гісторыі Беларусі і паліталогіі Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта (Мінск).

Тэма даклада: «Органы дзяржаўнага кіравання Мінскай губерні ў Лютаўскай і Кастрычніцкай рэвалюцыях 1917 года».

15. Сяменчык Мікалай Яфімавіч, доктар гістарычных навук, дацэнт, загадчык кафедры гісторыі Беларусі і паліталогіі Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта (Мінск).

Тэма даклада: «Барацьба за ўладу ў Мінску ў першыя дні Кастрычніцкай рэвалюцыі 1917 г.».

16. Рыжанкоў Ігар Міхайлавіч, кандыдат гістарычных навук, асістэнт кафедры гісторыі Беларусі і паліталогіі Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта (Мінск).

Тэма даклада: «Сялянскія арганізацыі Мінскай губерні ва ўмовах разгортвання Лютаўскай рэвалюцыі».

17. Рудовіч Станіслаў Стэпановіч, *кандыдат історычных навук (Мінск)*.

Тэма даклада: «Повседневность революционного Минска 1917–1918 гг. в зеркале публицистики Доротея Бохана».

Дыскусія

СЕКЦЫЯ 3

Мінск – сталіца Беларусі

(Інстытут гісторыі, вул. Акадэмічная, 1, 4 паверх, актавая зала)

Сустаршыні секцыі:

Кузьменка Уладзімір Іванавіч, *доктар гістарычных навук, вядучы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск)*.

Давыденко Леонід Николаевич, *доктор экономических наук, профессор, зав. кафедрой экономической теории и экономического воспитания Белорусского государственного педагогического университета им. М. Танка (Минск)*.

Даклады:

1. Острога Виктор Александрович, *кандыдат історычных навук, доцент факультета международных отношений Белорусского государственного университета (Минск)*.

Тэма даклада: «Мінскі ўчительскі інстытут нацыянальных меншынстваў. 1935–1939 гг.».

2. Воронкова Ирина Юрьевна, *научный сотрудник Института истории НАН Беларуси (Минск)*.

Тэма даклада: «Мінчане ў міжнародным руху салядарнасці з Іспанскай рэспублікай (1936–1939 гг.)».

3. Іофе Эмануіл Рыгоравіч, *доктар гістарычных навук, прафесар Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя М. Танка (Мінск)*.

Тэма даклада: «Ля вытокаў Мінскага антыфашысцкага падполля».

4. Кузьменко Владимир Иванович, доктор исторических наук, ведущий научный сотрудник Института истории НАН Беларуси (Минск).

Тэма даклада: «Интеллигенция Минска в антифашистской борьбе 1941–1944 гг.».

5. Буракова Александра Сяргееўна, старшы навуковы супрацоўнік Магілёўскага абласнога краязнаўчага музея імя Я.Раманавы (Магілёў).

Тэма даклада: «Адлюстраванне партызанскага руху на тэрыторыі Мінскай вобласці 1941–1944 гг. у экспазіцыях музеяў Беларусі».

6. Жылінінкі Марат Генадзьевіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, вучоны сакратар Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).
Тэма даклада: «Страты насельніцтва г. Мінска ў гады Вялікай Айчыннай вайны».

7. Мазеў Валяцін Генрыхавіч, кандыдат гістарычных навук, старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Асаблівасці трансфармацыі адукацыйнай сістэмы ў Мінску 1944–1990 гг.».

8. Бяспалая Марыя Аркадзьевна, доктар гістарычных навук, прафесар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў (Мінск).

Тэма даклада: «Дзейнасць мінскага гарадскога выканкама па аднаўленню горада ў першыя месяцы пасля вызвалення».

9. Калясінікі Валерыі Францавіч, выкладчык Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў (Мінск).

Тэма даклада: «Камемаратыўныя медалі 1945–2005 гг., прысвечаныя Мінску».

10. Угрыновіч Светлана Геннадьевна, ученица 9 «Х» класа СШ № 83 г. Мінска (Мінск).

Тэма даклада: «Улицы Мінска, названыя імёнамі рэпрэсаваных прадстаўніц інтэлігенцыі і іх судыбы».

11. Навіцкі Уладзімір Іосіфавіч, доктар гістарычных навук, прафесар, галоўны навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Мінскі метрапалітэн: з гісторыі будаўніцтва першай чаргі».

12. Ефимович Елена Васильевна, кандидат исторических наук, доцент кафедры политологии и права Белорусского государственного педагогического университета им. М. Танка (Минск).

Тема доклада: «Минский Храмовый комплекс прихода в честь иконы Божей Матери «Всех скорбящих Радость» и его социальная деятельность».

13. Давыденко Леонид Николаевич, доктор экономических наук, профессор, зав. кафедрой экономической теории и экономического воспитания Белорусского государственного педагогического университета им. М. Танка (Минск).

Тема доклада: «Европейский вектор трансграничного сотрудничества».

14. Тиханович Алла Сергеевна, младший научный сотрудник Института истории НАН Беларуси (Минск).

Тема доклада: «Протестантские общины г. Минска (на современном этапе)».

15. Боричевская Юлия Алексеевна, студентка 5 курса Белорусского государственного педагогического университета им. М. Танка (Минск).

Тема доклада: «Государственный театр оперы и балета Республики Беларусь как один из культурных символов г. Минска».

Дискусія

**ЗАПРАШАЕМ ПРЫНЯЦЬ УДЗЕЛ У КАНФЕРЭНЦЫЯХ
АДДЗЯЛЕННЯ ГУМАНІТАРНЫХ НАВУК І МАСТАЦТВАЎ
НАЦЫЯНАЛЬНАЙ АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУСІ Ў 2009 ГОДЗЕ**

Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «**Белавежская пушча: гісторыя, прырода, турызм**». в. Каменюкі Камянецкага раёна Брэсцкай вобласці. 18–19 верасня 2009 г., Інстытут гісторыі НАН Беларусі. Тел./факс: (017) 284-18-70. E-mail: ii@history.by

Международная научно-практическая конференция «**Осень 1939 года в исторической судьбе Беларуси**» Минск, 24 сентября, Институт истории НАН Беларуси. Тел./факс: (017) 284-22-55; 284-18-70; 284-18-39. E-mail: smenic18@mail.ru

Международная научная конференция «**Актуальные проблемы изучения ранней истории славян**» Минск, 29 сентября, Институт истории НАН Беларуси. Тел./факс: (017) 284-25-55, 284-18-70. E-mail: ii@history.by

Третий Международный конгресс историков Беларуси «**Историческая наука на переломе эпох: диалог со временем (к 80-летию Института истории НАН Беларуси)**» Минск, 15–16 октября, Институт истории НАН Беларуси. Тел./факс: (017) 284-22-55; 284-18-70; 284-18-39. E-mail: smenic18@mail.ru

Международная научно-практическая конференция «**Учение В.И.Вернадского о ноосфере и социально-экономическое развитие Беларуси**». 22–23 октября, Институт экономики НАН Беларуси. Тел.: (017) 284-24-43. Факс.: 284-07-16.

Международная научная конференция «**Информационно-образовательные и воспитательные стратегии современного общества: национальный и глобальный контекст**». 10–13 ноября 2009 г. Институт философии НАН Беларуси. Тел.: (017) 284-18-63. Факс.: 284-29-25

Міжнародная навуковая канферэнцыя, прысвечаная 80-годдзю з дня ўтварэння Інстытута мовы і літаратуры ім. Я Купалы і Я. Коласа НАН Беларусі «**Беларуская мова ў культурнай і моўнай прасторы Славій**». 23–24 лістапада 2009 г. Інстытут мовы і літаратуры ім. Я Купалы і Я. Коласа НАН Беларусі. Тэл./факс: (017) 284-18-85

Международная научно-практическая конференция «**Социальное знание и белорусское общество: к 20-летию институционализации белорусской социологии**». 3–4 декабря. Институт социологии НАН Беларуси. Тел.: (017) 284-18-65. Факс.: 284-29-28

**ХРАНАЛОГІЯ НАЙВАЖНЕЙШЫХ ПАДЗЕЙ
ДЗЯРЖАЎНАЙ НАВУКОВАЙ УСТАНОВЫ
«ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ НАЦЫЯНАЛЬнай
АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУСІ»
У 2009 ГОДЗЕ**

22 студзеня нам. дырэктара па навуковай рабоце В.В. Даніловіч узнагароджаны Ганаровай Граматай НАН Беларусі «за комплекснае даследаванне дзейнасці маладзёжных арганізацый Заходняй Беларусі, выяўленне ролі беларускай моладзі ў сацыяльна-эканамічным і грамадска-палітычным жыцці ў 20-30 гады ХХ стагоддзя».

23 студзеня Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 47 дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі А.А.Каваленя ўведзены ў склад Прэзідыума НАН Беларусі.

Студзень сумесна з Рэспубліканскім унітарным прадпрыемствам «Белкартаграфія» дзяржаўнага камітэта па маёмасці Рэспублікі Беларусь, Дэпартаментам па архівам і справаводствам Міністэрства Юстыцыі Рэспублікі Беларусь выдадзены «Вялікі гістарычны атлас Беларусі» т. 1. Выдавецтвам «Беларуская навука» выдадзены наступныя працы супрацоўнікаў Інстытута: Галенчанка, Г.Я. Невядомыя і малавядомыя помнікі духоўнай спадчыны і культурных сувязей Беларусі XV – сярэдзіны XVIIст. / Г.Я.Галенчанка. – Мінск: Беларуская навука, 2008 г. – 458 с.; Нарыс гісторыі беларускай дзяржаўнасці: ХХ стагоддзе / М.П.Касцюк і інш.; рэдкал.: А. А. Каваленя і інш.; НАН Беларусі, Інстытут гісторыі. – Мінск: Беларуская навука, 2008. – 615 с.

5 лютага рашэннем Бюро Прэзідыума НАН Беларусі № 10 дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі А. А. Каваленя прызначаны Акадэмікам - сакратаром аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў НАН Беларусі.

12 лютага адбыўся Вучоны савет Інстытута, на якім былі абмеркаваны дасягненні ў выкананні ДКПНД «Гісторыя і культура» за 2008 г.

24 лютага адбыўся пашыраны Вучоны савет ДКПНД «Гісторыя і культура», на якім былі заслуханы справаздачы сувыканаўцаў ад Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь за 2008 г.

Люты лаўрэатамі стыпендыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь за 2008 г. сталі намеснік дырэктара па навуковай рабоце к.г.н., дацэнт В. В. Даніловіч і н.с. аддзела археалогіі перыяду сярэднявечча к.г.н. В. І. Кошман.

Люты Выдавецтвам «Беларуская навука» выдадзены наступныя працы супрацоўнікаў Інстытута: Крывашэй, Д.А. Нацыянальныя супольнасці Беларусі ў перыяд германскай акупацыі (чэрвень 1941 – ліпень 1944 г.) / Д.А.Крывашэй. – Мінск: Беларус. навука, 2009. – 198 с.; Трацяк, С.А. Брэсцкі мір і грамадска-палітычныя працэсы ў Беларусі: лістапад 1917 – студзень 1919 г. / С.А.Трацяк. – Мінск: Беларус. навука, 2009. – 208 с.; Археалогія Беларусі: каталог архіўных навуковых матэрыялаў (1924–2007).

У 3 ч. Ч. I. Каменны і бронзавы вякі / склад. В. У. Мядзведзева; навук. рэд. В. М. Ляўко. – Мінск: Беларус. навука, 2009. – 135 с.

23-24 красавіка сумесна з Ашмянскім раённым выканаўчым камітэтам праведзены III Міжнародныя Гальшанскія чытанні «Замкі і сядзібы Ашмяншчыны». З удзелам прадстаўнікоў Інстытута гісторыі ў в. Баруны быў адкрыты мемарыяльны знак на месцы гібелі ў гады Першай сусветнай вайны экіпажа бамбардыроўшчыка № 16 «Ілля Мурамец».

Красавік лаўрэатам персанальнай надбаўкі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь за дасягненні ў навуцы стаў заг. аддзелам археалогіі першабытнага грамадства к.г.н. В.Л. Лакіза.

7 мая адбылася арганізаваная Інстытутам гісторыі сумесна з УА «Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэтам імя М. Танка», камітэтам па адукацыі Мінгарвыканкама, Мінскім гарадскім інстытутам адукацыі, ГУА «Гімназія №174 г. Мінска» міжнародная канферэнцыя «Великая Отечественная война 1941–1945 годов в исторической памяти белорусского народа», в рамках навуковага мерапрыемства прайшоў «круглы стол» педагагаў г. Мінска з аўтарамі вучэбнага дапаможніка «Великая Отечественная война советского народа (в контексте Второй мировой войны) на тэму «Великая Отечественная война 1941 – 1945 гг. в исторической памяти белорусского народа».

7 мая у Інстытуце прайшоў урачысты сход калектыва і канцэрт для ветеранаў вайны і працы, прысвечаныя 64-годдзю перамогі над нямецка-фашыскімі захопнікамі.

14 мая у Інстытуце прайшоў круглы стол «Война. Народ. Победа», прысвечаны 65-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашыскіх захопнікаў.

15 мая адбылася міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Итоги археологических исследований на территории Беларуси в 2008 году (к 225-летию со дня рождения Зариана Даленги-Ходаковского)».

27 мая адбылося Бюро Прэзідыума НАН Беларусі, на якім былі заслуханы вынікі выканання Дзяржаўнай комплекснай праграмы навуковых даследаванняў «Гісторыя беларускай нацыі, дзяржаўнасці і культуры» за 2008 год і I квартал 2009 года.

17–18 мая адбылася міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Антропологическая наука: наука: теория, практика, перспектива».

25–26 июня сумесна з Міністэрствам абароны Рэспублікі Беларусь, Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь, Беларускім грамадскім аб'яднаннем ветэранаў, Беларускім рэспубліканскім саюзам моладзі праведзена міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Партизанское движение в Беларуси и его роль в разгроме фашистских захватчиков в 1941–1944 годах, посвященной 65-годовщине освобождения Беларуси».

Канферэнцыя праводзіцца ў рамках выканання Дзяржаўнай комплекснай праграмы навуковых даследаванняў на 2006 – 2010 гг. «Гісторыя беларускай нацыі, дзяржаўнасці і культуры» (навуковы кіраўнік праграмы – доктар гістарычных навук, прафесар А. А. Каваленя).

ВЫДАННІ ДЗЯРЖАЎНАЙ НАВУКОВАЙ УСТАНОВЫ «ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУСІ»

